

आस्यायन (von स्था im caus. mit घ्रा) n. das zum-Stillsitzen-Bringen, z. B. des Bluts: शोणितास्यायन सु०. 2, 3, 17. — 2) Stärkungsmittel; in der Med. ein stärkendes und beruhigendes, gewöhnlich öliges Klystier: वपःस्यायनादायुः) स्यायनादास्यायनम् सु०. 2, 198, 2. 218, 10. 91, 8. 22, 13. आस्यायित 1) adj. s. u. स्था mit घ्रा im caus. — 2) संज्ञायाम् mit dem Ton auf der ersten Silbe ga णा घ्राचितादि zu P. 6, 2, 146.

आस्यायिका (von स्था mit घ्रा) f. Audienz: °के दा Audienz ertheilen ÇAṆKAR. zu BRH. ĀR. UP. 4, 1, 1.

आस्यायिनी indecl. ga णा स्वरदि zu P. 1, 1, 37.

आस्येय (von स्था mit घ्रा) adj. anzutreten, zu ergreifen, anzuwenden: न श्लेषा बुद्धिरास्येया — झङ्गदं प्रति R. 4, 23, 11. पलातरमास्येयम् Kāç. zu P. 6, 1, 26.

आस्येयान (von स्था mit घ्रा) n. Waschwasser, Bad: (कृत्यो) आस्येयानं तं नि द्धमसि AV. 14, 2, 65.

आस्येय (von घसन्) adj. im Blut befindlich AV. 14, 8, 28.

आस्यद (von 2. घ्रा + पद) n. Standort, Sitz, Stelle (auch in übertr. Bed.) H. 988. an 3, 327. MED. d. 20. उपगृह्यास्यदं चैव M. 7, 184. यस्मिन् (द्वन्द्वे) पुरुषश्चक्रे भवास्पदम् zum Ort seiner Geburt ÇIK. 186. निषादस्यास्पदम् KATHĀS. 23, 36. 26, 40. 7, 31. स्तनद्वये ऽस्मिन्द्वाश्चिन्दनास्पदे KUMĀRAS. 5, 69. 10. RAGH. 3, 36. मृत्योरास्पदम् ÇĀNTIC. 1, 26. निधनता सर्वापदामास्पदम् MĀKĀH. 8, 14 = HIT. I, 128 (विधनता). सकलेदोषास्पदम् BHARTR. 1, 31. KATHĀS. 9, 41. 19, 117. वैरास्पदं धनमित्रः DAÇAK. in BENF. Chr. 193, 4. परिभावास्पदं विधिधिविर्ययः VIKR. 69, 9. काव्यार्थभावननायमपि सभ्यपदास्पदम् SĀH. D. 28, 21. BALLANTYNE: by his realizing to himself the import of the poetry he too ranks as a spectator. वेपदेवद्यकारिदं विप्रो वेदपदास्पदम् diese Grundlage für die Veda-Wörter Vop. 176. am Ende eines adj. comp. f. घ्रा KUMĀRAS. 3, 48. nom. abstr. davon: तस्या विश्रम्भास्पदतां यथौ er gewann ihr ganzes Vertrauen KATHĀS. 7, 81. लोकस्य गौरवास्पदतां ददौ 24, 206. Das Wort wird P. 6, 1, 146 und AK. 3, 4, 96 durch प्रतिष्ठा umschrieben, was die Erklärer ohne Noth durch Würde, Rang wiedergeben; nach der DHAR. im ÇKDR.: Ansehen, Macht (विभुत्व). — 2) Geschäft AK. 3, 4, 96. H. an. MED.

आस्यपात्र (3. घ्रा + पात्र) n. Mundgefäß d. h. ein Opfergefäß, das gleichsam ein Mund (der Götter) ist: आस्यपात्रं बुद्धिर्दवानाम् ÇAT. BR. 1, 4, 2, 13; vgl. auch MAHĀD. zu VS. 7, 24.

आस्यपाल (von स्याल् mit घ्रा) m. das Hinundherschlagen (der Ohren des Elefanten) H. 138.

आस्यपालन (von स्याल् im caus. mit घ्रा) n. das Anschlagen, Anstossen (sowohl mit dem subj. als auch dem obj. comp.) MBh. 2, 901. चक्रुरास्यपालिनं तु ते R. 3, 42, 38. घनवर्तधनुर्वास्यपालन ÇIK. 37. घासां वलास्यपालनतत्पराणाम् RAGH. 16, 62. 3, 55. 6, 73. KUMĀRAS. 3, 22. PAÑKĀT. III, 237. HIT. 33, 3. AMAR. 34. PRAB. 2, 7, 3, 12.

आस्युन्नितम् = Ἀφροδίτη, der Planet Venus TRIK. 1, 4, 92. HORĀÇ. in Z. f. d. K. d. M. IV, 318. Ind. St. 2, 261. WEBER, Lit. 227.

आस्योत (von स्फुट् mit घ्रा) 1) m. a) das Zittern, sich-Hinundherbewegen: आस्योतं तत्र चक्रतुः (zwei einander gegenüberstehende Kämpfer) MBh. 2, 900. लाङ्गलास्योतशब्दाच्च चलितः स महोगिरिः 3, 11141 (vgl. 11139: आस्योतयच्चै लाङ्गलामिन्द्रानिसमस्वनम्). — b) = आस्योत ÇABDAR. im ÇKDR. — 2) f. °ता = आस्योता 1. ÇABDAR. im ÇKDR.

आस्योतक (wie eben) m. N. einer Pflanze (पर्वतत्रयीसु) ÇABDAM. im ÇKDR. Careya arborea Roxb. WILS. — Vgl. घ्नोत, आस्योत, die wohl daraus entstanden sind.

आस्योतन (wie eben) 1) n. a) das Zittern, sich-Hinundherbewegen: आस्योतननिनादांश्च वालानां त्वेलताम् R. 5, 10, 13. कुञ्चनास्योतनाध्मानवेपथुव्यव्रैः सु०. 2, 313, 13. — b) das Ausblühen. — c) das Versiegeln DHAR. im ÇKDR. — 2) f. °नी Bohrer (zum Durchbohren von Perlen u. s. w.) AK. 2, 10, 34. H. 909.

आस्योत (wohl nur fehlerhafte Schreibart für आस्योत 1) m. N. verschiedener Pflanzen: a) Calotropis gigantea (s. घ्नो 9.) AK. 2, 4, 2, 61. H. an. 3, 246. MED. t. 92. सु०. 2, 109, 8. 281, 7. 323, 8. 21. — b) Bauhinia variegata L. H. an. MED. — c) = भूपलाश (vulg. विशाली) ÇABDAR. im ÇKDR. Echites dichotoma Roxb. WILS. — 2) f. °ता N. verschiedener Pflanzen: a) Jasminum Sambac Ait., ein Strauch, AK. 2, 4, 2, 50. H. an. MED. सु०. 2, 30, 2. 389, 9. ROXB. Fl. ind. 1, 88. Vgl. मल्लिका. — b) Clitoria terneata Lin. AK. 2, 4, 3, 22. H. an. MED. Vgl. घ्यपराजिता. — c) Echites frutescens Roxb. (सारिवा) RĀĠAN. im ÇKDR. Echites dichotoma Roxb. (vulg. क्वापरमाली) RĀĠAV. im ÇKDR.

आस्योतक m. = आस्योत 1, a. RĀĠAN. im ÇKDR.

आस्योतक (von घस्माक) adj. f. ई der unserige, unser P. 4, 3, 1. 2. VOP. 7, 22. VS. 4, 24. SĀH. D. 31, 10. ÇIÇUP. 8, 50. घनास्योतक nicht der unserige AV. 19, 37, 5. — Vgl. घस्माक.

आस्योतकान dass. P. 4, 3, 1. 2. VOP. 7, 22.

आस्ये n. 1) Mund, Maul, Rachen NIR. 1, 9. AK. 2, 6, 2, 40. H. 572. 1237. H. an. 2, 345. MED. j. 3. RV. 1, 38, 14. 61, 3. 5, 12, 1. (घ्यये) आस्ये बुद्धता क्विः 7, 15, 1. 102, 3. प्रभृतमास्ये ई त्णाम् 1, 162, 8. त्वाम् आस्ये त्पाम् आस्ये त्वां त्रिंशो चक्रिरे 2, 1, 13. वृकस्यात्तरास्योत् 10, 39, 13. VS. 2, 11. AV. 6, 36, 3. 139, 2. 4. 7, 36, 8. 70, 4. धूममृत्तमास्यतः 6, 76, 2. 9, 8, 3. — ÇAT. BR. 11, 1, 6, 7. 12, 7, 3, 20. 14, 4, 1, 9 (= BRH. ĀR. UP. 1, 3, 8). KĀTJ. ÇR. 6, 3, 31. 15, 3, 22. KHĀND. UP. 5, 18, 2. P. 1, 3, 20. M. 1, 94. 95. 4, 117. 3, 130. 141. 8, 271. INDR. 1, 6. N. 12, 13. MBh. 3, 1566. R. 3, 73, 19. सु०. 4, 100, 8. 115, 11. 156, 14. 210, 20. am Ende eines adj. comp. f. घ्रा MBh. 2, 2178. R. 3, 61, 19. 5, 17, 29. ÇRĀGĀRAT. 1. Gesicht: संवृतास्यः JĀĠAN. 3, 199. — 2) ein Theil des Mundes, insofern er bei der Aussprache eines Lautes theilhaftig ist; das Organ, mit dem ein Laut ausgesprochen wird: समानस्थानकरणास्यप्रयत्नः सर्वर्णः VS. PRĀT. 1, 43. तुल्यास्यप्रयत्नं सर्वर्णम् P. 1, 1, 9. पटास्यानि (Kehle, Gaumen, Kopf, Zähne, Lippen, Nase) PAÑKĀT. V, 44. In dieser Bedeutung erklärt man das Wort als von आस्य abgeleitet: आस्ये भवमास्यं ताल्वादिस्वानम् Kāç. zu P. 1, 1, 9. H. an. 3, 245. MED. j. 3. — 3) Mündung, Oeffnung, z. B. einer Wunde सु०. 2, 7, 18. — Vgl. 3. घ्राम् und घ्रासन्.

आस्यन्दन (von स्यन्द् mit घ्रा) n. das Herbeiströmen; davon आस्यन्दनवत् adj. herbeiströmend NIR. 10, 13.

आस्येधय (आस्यम्, acc. von आस्य, + धय) adj. f. ई den Mund trinkend, — küssend Vop. 26, 53.

आस्ययत्र (घ्रा + यत्र) n. Lotus ÇABDAR. im ÇKDR.

आस्यलाङ्गल (घ्रा + लाङ्गल) m. wildes Schwein H. 1288.

आस्यलोमन् (घ्रा + लो) n. Bart H. 583.

आस्यहृत्य adj. (ein घ्येय oder घ्युवाक) in dem das Wort अस्यहृत्य